אַן ארבייטער׳ס געצעלט

פון יוסף שהר

זען די קאַפּיטאַנען פון דער אינדוסטריע וואַלטען נאָר איצט שכל געהאַט.

ניט וועלענדיג זיך אריינלאַזען אין די פּילאַאָפיש חקירות׳ן וועגען דעם צו אונזער זינדיג וועלטעל ווערט קלעגערט פון דער „רייגער פאַרנונפט״, אדער פון די הארטע, קאַלטע און אייזערנע געזעצן פון די כמישות׳דיגע אנשטענדען, איז אבער דאָך ניט קיין גרויס אחרות צו כאַ כען די השערה: אז ווען די במקום קייזערס — די אויטאָקראַטען פון דער אינדוסטריע — וואָלטען געהאַט כאָטש א ביסעל פון דער „רייגער פאַרנונפט״, וואָלטען זיי ניט געוואַרט אזוי לאַנג ביז זיי וועלען דאַרפען זיך „אָפּזאָגען״ פון זייער ממשלה געגען דעם אייגענעם ווילען, פונקט אזוי ווי די ניקאָלאַי׳ס, די ווילהעלם׳ס, די קאַרלס, א. א. וו.

די רייגע פאַרנונפט, וועלכע א׳ אזוי ענג פאַרבונדען מיט דעם עטישען געפיל און וואס גרעניצט זיך אזוי נאָ־ה׳ענט מיט די פּרינציפּען פון יושר, וואָל־טען זיי זיכער באַוואַרען צו וועלען אי־בערלאָזען כאָך זיך א בעסערע אנדענקען און א בעסערען סוף וואס די אומשטענ־דען האבען פאַר זיי אנגעצייכענט.

שטעהענדיג אזוי נאָהענט צו די פאַ־סירונגען פון די לעצטע פאַר טעג איז זיכער ניט מעגליך צי זאָגען אפילו א „מיליאָנטעל חלק״ אין פאַרגלייך מיט דעם וואס די פאַסיריונגען באַדייטען אויף אַן אמת. זיכער איז, דאס דער מענש־ליכער נעגעס וועט וועלען אויספאַרשען די הויפּט עקרים וואס האבען אונטערגעגראָ־בען דעם פאַנדאַמענט פון א טויזענטער יאָריגער אַרדנונג, וואס איז געווען באַ־שיצט מיט אזעלכע איבערמענשליכע כחות, פון די משונה׳דיג־גרויסע הא־מאַטען

ון אנדערע קריעגס מאַטעריאַלען; דער מענש וועט אויך ניט דערלאָזען דעם פאַקט דאָס דער שטאַאַט וואס איז אויס־געהאַלטען געוואָרען מיט דער הילף פון די מעכטיגע קאַנאָנען איז באַגראַבען גע־וואָרען אויף אייביג דוקא דאָן, ווען ער האָט זיך געגוטען דורכפירען די איינציגע אויפגאַבע וואָס ער האָט געהאַט אין לע־בען — די מלחמות — דער מענשליכער זשעניע וועט זיכער אייך וועלען פאַר־ענטפערען די פראַגע: צו איז טאַקע „אַפּאָלוט״ נויטיג געווען אויסצוהרג־ענען א צעהנטליג מיליאָן מענשען איידער דער קאַזעריזם איז געבראַכט געוואָרען צו זיין „אייביגער רוה״.

אבער דאָס זענען אין זאַכען מיט וועלכע דער טרוקענער פאַרשטאַנד וועט זיך נעהרען מיט דורות אין דורות שפּע־טער.

טראַגדעם וואס די וויסענשאַפט באַ־הויפּטעט, דאס די שנעלסטע זאַך אין דער וועלט איז דער גערעכנט, דאָך זענען אבער פאַרהאַן צייטען ווען דער גערעכנ־ווערט כמעט ווי פאַרשטיינערט ווען ער באַגעגענט זיך מיט אונגעהייער גרויסע פאַסירונגען, און דאַן קומט דאס הארץ און זאָגט אין זיך אריין די מעכטיגסטע מאָמענטען פון די פאַסירונגען, און ווען דער מוח באַרוהיגט זיך אביסעל דינט דאס הארץ אלס דער קוואַל פאַר׳ן מוח צו שעפּען זיינע אייגרזיקען.

אָט ביי אזא מין מאָמענט שטעהט איצט די ארבייטער באַוועגונג, ספּע־ציעל די סאָציאַליסטישע באַוועגונג.

געווען איז אמאָל א צייט ווען דער קאַלטער פאַרשטאַנד האָט אויסגעפאַרשט די יסודות פון דער מענשהייט און עס האָט זיך אויסגערולט, דאָס אַלע פאַק־טאָרען אין לעבען פירען צום סאָציאַליזם. מיט אמאָל איז געקומען די מלחמה, די ערגסטע געגנער פון׳ם סאָציאַליזם און די פאַרקויפטע קנעכט פון׳ם קאַפּיטאַליזם האָבען אויסגענוצט די געלעגענהייט אויפ־וויינדיג, דאס די סאָציאַליסטען פון דייטשלאַנד זענען ארויס אין א קאַמף גע־גען די סאָציאַליסטען פון בעלגיען א. ז. וו. צייטענווייז האָט זיך אויף אַן אמת אויסגערוכט, דאס די שאַנצע לעהרען פון׳ם סאָציאַליזם זענען געווען ניט מעהר ווי א שעהנער חלום, אז עס איז ניט אזא זאַך ווי אינטערנאַציאָנאַליזם; אז אלע שעהנע זאַכען און די גלאַרייכע צייטען וואָס דער סאָציאַליזם האָט געמאָלען דער מענשהייט, זענען ניט מעהר ווי גוטע באַגעהרען פון איינצעלנע מענשען, אבער דאס גאַנצע פאָלק איז אין אמת׳ן העסטס איינענוויצ און איז פאַרטיג צו אלע צייטען ארויפצופאַלען אויפ׳ן האַלז פון אנדער פאָלק אין א קאַמף אויף לעבען און טויט.

און איצט ווען די איבערקעהרענישן איז געקומען, שטעהט די גאַנצע מענש־הייט ווי פאַראַלזירט; מיט אפענע מיי־לער און אַרויסגעשטאַרטע אויגען, ניט ווייסענדיג און ניט קאָנענדיג באַגרייפען אויפ׳ן מאָמענט, וואס ידאָ קומט פאַר. עס קאָן זיך ניט גלויבען דאס אויפ׳ן אָרט פון׳ם נעכטיגען עקעלהאַפטעסטען זעלבסט הערשערטום, זיצט איצט די פרייעסטע אַרמעס, וואס דער מענשליכער מוח האָט ביז׳ן הייגיגען טאָג געקאָנט אויס־טראַכטען, די פיינט שטעהען דערפאַר פאַראַלזירט, ווייל די האבען דערזעהען זייער גרויסע מפּלה און ווי פאַרטס׳טע לויפען זיי ארום זוכערג עפּעס א מיטעל צו רעטען זיך פון אונטערגאַנג. די פרעגען ווידער, מיט דער אויסנאַמע פון יעהנ־ווענגע, האבען אליין ניט געגלויבט אין זייערע אייגענע כחות און האבען ניט גע־קאָנט זעהען דאס די סאָציאַליסטישע גאולה איז באמת אזוי נאָהענט.

צווישען אָט די דאזיגע „ועהר וועג־ניגע״ וועט זיכער בלייבען אונשטערבי־ליך דער פיל פאַרלאַסטער לענין, דער פירער פון די רוסישע באָלשעוויקעס, אין זיין אונשטערבליכקייט האָט ער זיך פאַר־דיענט מיט דעם, וואס ער האָט פאַר־אויסגעזאָגט נאָך מעהר ווי מיט א יאָר צוריק, אז אין דייטשלאַנד און אין עסט־רייך האַלט עס ביי א רעוואָלוציע. גע־וואַנט האָט ער דאס ביי דע׳ געלעגענהייט ווען זיינע שונאים האבען אים אויפגע־וואַרפען דאס ער הבר׳ט זיך ציוויל מיט ווילהעלם׳ען און מען האָט אים באַשול־דיגט אין פאַרקויפען רוסלאַנד צו די דייט־שע „ייקערס. אלס ענטפער האָט לענין דאן געזאָגט: „איך וויל בעסער האבען א צוטריט צו די פעלקער פון דייטשלאַנד און עסטרייך, אויפער צו די פעלקער פון די אליאַירטע, וואָרום אין דער לעצטער פון די צענטראַלע מלוכות קאָן איך שנע־לער אויסווירקען א רעוואָלוציע״.

און זעהענדיג דעם סוף פון דייטש־לאַנד, מיט דיזעלביגע סאָציאַליסטען און ארבייטער קאָמיטעטען ווי אין רוסלאַנד, קאָן מען גלייך זעהען וועמענס האַנט האר־טען שטעקט.

צוזאַמען מיט׳ן פאַרשווינדען פון׳ם קאַזעריזם איז אויך אונטערגעגאַנגען געוואָרען דער סוף פון׳ם קאַפּיטאַליזם. דער שפּאַטישער שמייכעל וואס איז געלע־גען אויף די ליפּען פון די געגנער פון סאָ־ציאַליזם, איבער דער גאַנצער צייט פון דער מלחמה, איז איצט פאַרבייטען גע־וואָרען אין א טויט אנגעסט. פון איבע׳ראַל הערט זיך פאַדערונגען אז די אליאַירטע זאָלען איצט קומען צו חילף דעם דייטשען פאָלק. מען פאַדערט דאס עס זאָל גלייך אריינגעשיקט ווערען אהין עסענוואַרג, וואָרום אז ניט וועט דער באָלשעוויזם דער־געהען נאָך ווייטער און וועט פאַרנכטען ניט נאָר דעם קאַזעריזם, נאָר אויך די גאַנצע אהרדנונג וואס האָט געהאַלטען נויטיג דעם אויפבוי פון׳ם דייט־שען קאַזעריזם.

עס איז זיכער דאס אמעריקאַנער אין קענגעדער ברויט וועט נאָר אין גיכען אנ־הויבען אריינשטראָמען אין דייטשלאַנד און אויף אזא אופן וועלען אויסשטילען דעם רעוואָלוציאָנערען גייסט פון׳ם דייט־שען פאָלק. אין פאַרמער צייטונג האָט דיזעלבע וואָך געזאָגט: „לאַמיר איצט שיסען מיט ברויט אַנשטאַט קוילען״, פרעזידענט ווילסאָן האָט געזאָגט: „עס וועט זיך אונז לוינען אפילו פון א „ביד־נעס״ שטאַנדפּונקט צו געבען עסען דעם דייטשען פאָלק, וואָרום אז ניט וועט ניט זיין ווער עס זאָל באַצאָלען די שווערע מי־ליאָנען שאַדענערזאַץ צו די אליאַירטע.

עס איז העכסט מעגליך דאס אין דער געפאַלגטער „ליגע אוו ניישאָנס״ וועלען קאַפּיטאַליסטען פון דער גאַנצער וועלט האבען א פאַרשטעהרטיגס צווישען זיך ווי אזוי צו באַקעמפען די כאַלשעוויסטישע „מפּה״ אבער, די „רייגע פאַרנונפט״ האָט שוין באַוויזען דאס ניט די מאַכט פון׳ם קאַזאַריזם מיט׳ן מיליטאַריזם זע־נען געווען אומשטאַנד גענוג צו־שטע־לען זיך דעם סאָציאַליזם און פונקט דאס וועלט וועט זיין מיט׳ן קאַזעריזם וואס שיצט זיך אויפ׳ן קאַפּיטאַליזם.

העכסט קאָמיש און בזה צום העכ־סטען גראַד לעכערליך קומט אויס דער מי־טעל מיט וועלכען אונזער אייגענע קע־נעדער רעגירונג דענקט צו באַטעווען די „שקורץ״ פון אירע קאַפּיטאַליסטען. וע־הענדיג וואס פאַל א סוף דער דייטשער „פאַרבאָטען״ האָט געהאַט, האָט מען אפגעשאַפט דעם אדלער־אינזיגנסיל וואס האָט „פאַרבאָטען״ צו האַלטען פאַר־זאַמלונגען, פירען סטרייקס, באַשולען די סאָציאַליסטישע פּאַרטייען אויפצו־לעזען זיך. דערזעהענדיג אז סאָציאַליזם איז ניט מעהר קיין וואָך וואס א „סקרעפּ אוו פּייפּער״ קאָן אַרהאַלטען, האָט מען שנעל פאַרברענט דעם „חומש מיט׳ן לא״. לויט דעם נעכטיגען אָרדער־אין־קאָונ־סיל מוזען אָפּגעשאַפט ווערען אלע צעי־ווערס, פראַהיוישאָן געוועצען און פאַר־שיעדענע אנדערע געוועצען וואס די רע־גירונג האָט געהאַט דאס רעכט צו מאַ־כען אונטער דעם „וואָר מעזשורס עקט״. דאס אפשאַפען יענעם אָרדען־אין־קאָונ־סיל באַוויזט דאס די מלחמה איז שוין פאַראיבער און פאַרלייך מוזען אלע אנדע־רע געוועצען. וואס זענען געווען ניט מעהר ווי אלס מיטעל צום פירען די מלחמה, אפגעשאַפט ווערען.

די קרחת׳דיגע האַנדלונג פון דער רע־גירונג איז דער בעסטער באַוויז פון איר באַקראַאָן און זיכער איז, דאס ווען דער קייזער־קאַפּיטאַל וואָלט איצט גע־האַט אביסעל מעהר שכל, וואָלט ער איצט אפגעראַנקט צוזאַמען מיט׳ן מיליטערישען קייזער און פאַרשפּאַרט דער וועלט אן איבעריגע אַרביט.

דער רויטער מגן דוד אין פאַלעסטינא

לאָנדאָן: —

פון יפו טיילט מען מיט, אז הערט האָט זיך אָרגאַניזירט א גרופּע פון דעם רויטען מגן דוד, וועלכע האָט זיך גע־שטעלט די אויפגאַבע צו העלפען די אי־דישע לייאַנערען וואס קעמפען אויף דעל פאַלעסטינא פראָנט.

אין דעם רויטען מגן דוד אין פאַ־לעסטינא נעהמען אַנטייל איינינע וויב־טיגע כלל־טוער, און די גרופּע האָט ארויסגעגעבען א וואָרימען אויפרוף צו דער אידישער בעפעלקערונג ספּעציעל צו די אידישע מיידלאַך, אז זיי זאָלען קו־מען און זיך אָנשליסען אין דער הילפיגער ארבייט פון דעם רויטען מגן דוד, דער אויפרוף האָט א גרויסען ערפאָלג.

פאַלי גאַלד

קענט איהר איהם?

ער פאַרטרעט

די מאַניופעקטשורערס לייף אינשורענס קאָ.

אָרגאַניזירט 1887 — הויפּט אפיס טאָראָנטאָ.

ער וועט מיט פאַרגעניגען קומען צו אייך אין געבען אייך אלע אינפאָר־מאַציעס וועגען לייף אינשורענס. אין איינע פון די שטאַרקסטע קאָמפּאַ־ניעס אין דער וועלט.

זענט איהר זיין פריינט?

אויב יאָ ניט איהם איבער לייף אינשורענס און רעקאָמענדירט איהם צו אייערע פריינט.

וואוינונג 224 סימקאָ סט. טעלעפאָן עדלייר 5645

אפיס 10 עדלייר סט. איסט טעלעפאָן מיין 6300

טשס. מ. סמיט

ברענטט מענעדזשער.

פול מיט לעבען

עפענט א פלעשעל אימפּיריעל גיסט עס שנעל אויס וואָרום עס וועט זיך אריבערגיסען. גיסט אַן אייער גלאָז מיטן קלאָרען געטראַנק זעהט ווי די בלעזלאַך קומען ארויף. קלאָר אזוי ווי קריסטאַל. דאַן באַמערקט די הויפּט זאַך. וויאַזוי שמעקט עס אין טעם? אמת עס איז גוט — די מילדקייט פונ׳ם מאַלט — דער געשמאַק פון די האָפּען. דאס אלעס באַקומט איהר אין

O'Keefe's

אימפּיריאַל ביער

לאַגער - אייל - סטאוט

נאָך עפעקטען? — א איהר פיהלט ערפרישענד. איהר פיהלט ווי זיך צו באַלעקען. דאס איז א דאַנק דער נאַטירליכער טאָניק קראַפט פון גוטע געבראָיטע מאַלט און האָפּען. ניט צו די אלקאָהאָלישע געמישאַכ׳ן, ווייל דאס געזעץ איז שטרענג און ווערט שטרייגג אָבגעהיט אין די אינ־פּעריאַל משקאות.

אייער גאַנצע פאַמיליע קען טרינקען א׳קיעפּס אימפּעריאַל לאַגער, אייל אדער סטאוט מיט׳ן פולען בעגעפּיס און אויך פאַרגעניגען. די גוצען זענען אויסגעצייכענט אין דער צייט פון יאָהר. פּרובירט עס. עס איז פול מיט לעבען און שטאַרקייט.

אָרדערט א קיס פון אייער גראָסערי. פרעגט פאַר א׳קיעפּס אין האָטעלען, קאַפעען און רעסטאָראַנען.

א׳קיעפּס דזשינדזשער אייל אין אלע פלייוועדס אריינגערעכענט. קאַלא זענען אָהן צווייפעל די בעסטע. אייער גראָסערי קען עס אויך געבען

די אקיעף ברעוערי קאָמפּאַני לימיטעד

טאָראָנטאָ אָנטאַ.

טעלעפ. מיין 4202 קענעדע פּוד באָארד L—15—102

מיר ריידען אידיש

מיר פאַרלאַנגען אידישע קאָסטומער

די קענעדיען פּוירניטשור קאָמ.

324-326 יאָנג סטריט

די מלחמה איז פאַראיבער דער טרויער איז אוועק

עס קומט פרעהליכעס

טוט א טראַכט וועגען אייער הויז, אייער פּוירניטשור וועגען איינאָרדען אייער הויז מענשליך און דאַמאַלס זעהט וואס מיר לייגען אייך פאַר

ספּעציעלע אַנאָנסמענט צום אידישען פּובליקום

די קענעדיען פּוירניטשור קאָמפּאַניע וועלכע האָט ניט לאַנג ערעפענט איהר גרויסען פּוירניטשור סטאָר, וויל איבערצייגען, וואָס מעזקריגט די בעסטע, ראַיעלסטע אין שעהנסטע סחורה, אין דער פאַר האָט זי גלייך פון אַנפאַנג ערהוצירט איהרע פרייזען אָם צו צוזיגען דעם אידישען קאָסטומער

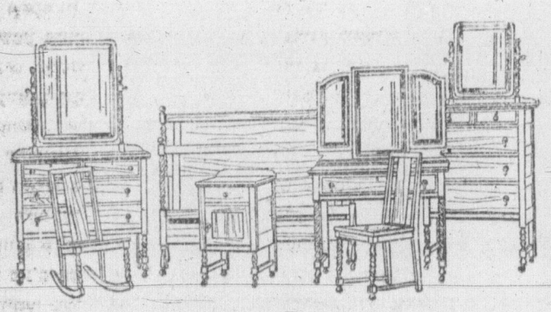

אונזער ספּעציעלער פּיטשור הייגט איז, דאס מיר האָבען גאַנצע קאַר לאָדס מיט די ניי־עסטע בעדרוים סעטס, וואָל־נאַט, פון די שעהנסטע קאַלירען באַשטעהענד פון א דרעסער שאַפּעניר, א הרעסינג טיש מיט דרייי שפּיגלען, א בעט, א טישער אין א ראַקער. רעגולאַר פרייז 225 דאָלאַר.

אר $119.50

ראַקינג טשערס

אין גאַנצען מיט לעדער־שווארצע אדער ברוינע. רע־גולאַר פרייז 15 דאָלאַר

פאַר 10.75

אין אויך פרייזס פאַר $8.25

סקיזער וויסע בעטען

אלע סייזעס. רעגולאַר פרייז 30 דאָלאַר

אר 22 דאָלאַר אז ן ביליגער

עמפּייער סטאָוס

די בעסטע היטערס, נומער 9 סייזעס. ניי־קעלטירען. די שעהנסטע באַפּוצונגען. רע־גולאַר פרייז 95 דאָלאַר **פאַר $69**

עמפּייער קאָמבינייסאָן

קאָל און נעז סטאָוס, זעהר א שעהנער אי־ווען, צו וועלכען מיר לאַדען אייך אין איהם זעלבן. וואס פאַר א ציערונג דאס אין אין הויז.

מיר האָבען א סך קוויבעק היטערס צו אלע פרייזען. אייך קאָל אויל אויטועלאַך.

אוילקלאָטה קאַרפּעטס

2½ ביי 3 יארד פאַר $9.50 — 3 ביי 3 $11.50 — 3 ביי 3½ $13.50 — אויך 3 ביי 4 $16.50

מיר האָבען בלויז אויסגערעכענט א קליינעס טייל פון אונזער פּוירניטשור אום צו פאַראַנטערעסירען די יעניגע וועלכע האַלטען ביי עטוואס קיפען דאס זיי זאָלען קומען זעהן אונזער סטאָר מיט אונזערע פרייזען.

פאַרגלייכט אונזערע פרייזען מיט אַנדערע פּוירניטשור סטאָרס און איבערצייגט איך

קומט זעהען אונזער סטאָר אונזערע פרייזען. אונזער באַהאַנדלונג דאס איבערינע לאָזען מיר צו אייך

THE CANADIAN FURNITURE CO.

324-326 Yonge St.

א סקאַנדאַל מיט דעם שליח

פון די אמעריקאַנער מזרחיסטען

לאָנדאָן: —

אין יפו האָט שטאַטגעפונען א קאָנפע־רענץ פון מזרחים. אויף דיזען קאָנ־פערענץ איז אויפגעטראָטען דר. פאַלער פון ניו יארק, א מזרחי, וועלכער איז אהין געפאָרען צוזאַמען מיט דער הדסה, דר. פאַלער האָט דאָרט געהאַלטען א רעדע וועלכע האָט ארויסגערופען א גרויסען פאַדרוס ביי די אידען אין פאַלעסטינא. ער האָט געזאָגט: „ווייסט איהר וואו עס געפינט זיך איצט ארץ ישראל? דאָרט אין ניו יארק! די אמת׳ע ארץ ישראל איז אין דיעזע גרעסטע קהלה אין אמע־ריקא. דער אמעריקאַנער איד האָט ליעב ארץ ישראל און ער בזינגט צו ארץ ישראל, ווייל ער גלויבט אז דאָרט וועט ער קענען לעבען גאַנץ אנדערש. אבער ער ווייסט נישט די אמת׳ע לאַגע״.

דיעזע רעדע האָט ווי געזאָגט אָרגוס־גערופען א שטורמעדיגען פאַהדרוס אפילו צווישען די ארטאָדאָקסישע אידען אין ארץ ישראל.

אויף דער קאָנפערענץ איז בעשלאָ־סען געוואָרען און אויסגעאַרבייט געוואָ־רען א פּראָגראַם פון פיעל זייטיגע און ווייטיגע ארבייט אויף אלע געביטען פון דעם אידישען לעבען און ווען ניט דער סקאַנדאַל מיט דעם גיי יארקער דאָקטאָר וואָלט דיעזער קאָנפערענץ געווען דער כעגט אלס זעהר בערייטערד און ווילכטיג פאַר דעם נייעם אידישען לעבען וואס וועבט זיך איצט אין ארץ ישראל.

ערשטע קלאַס

„דרעסמייקינג״

ענע ריינוויץ

17 ראָולענד עוו.

טעלעפאָן דזשאַנקשאַן 2018